باسمه تعالی

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان اهر

آزمون نوبت اول، دی ماه ۱۴۰۲

شماره صندلی:

دبیرستان استعدادهای درخشان علامه حلی اهر

محل درج مهرمدرسه

آزمون درس: **فارسی۳** پایه: **دوازدهم** ساعت شروع امتحان : **۱۱ صبح** تاریخ امتحان: **۱۴۰۲/۱۰/۱۳**

نام و نام خانوادگی: نام دبیر: اللهیارزاده تعداد صفحه: **۴** مدت امتحان: **۷۰ دقیقه**

ردیف	سوالات	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	«پایمرد» معادل مناسبی برای کدام واژه است؟ الف)شفیع ب)مطاع ج)قسیم د) وسیم	۰/۲۵
۲	برای هریک از واژه‌های مشخص شده یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) وظیفه روزی به خطای منکَر نُبرد. ..... ب) روز و شب با فخر و مباهات به تصدیقم می‌نگریست. ..... ج) تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرنها پس‌افکند.	۰/۷۵
۳	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (صوابش / ثوابش) ب) تن ز جان و جان ز تن (مسطور / مستور) نیست لیک کس را دید جان دستور نیست.	۰/۵
۴	در متن زیر یک غلط املایی وجود دارد؛ آن را بیابید و درستش را بنویسید. ..... «عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان هلیهٔ جمالش به تحیر منسوب.»	۰/۵
۵	املای دو گروه از واژگان زیر نادرست است؛ آن دو را بیابید و درستشان را بنویسید. «کازیه و ماشین تحریر – اساس تزویر – بزم و ظیافت – فراغت و آسودگی – نشعه و سرمستی – ایل و تبار و عشیره».	۱
۶	کاربرد معنایی فعل «شد» در کدام بیت متفاوت است؟ الف)ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ب) منزل حافظ کنون بارگه پادشاست / دل برِ دلدار رفت، جان برِ جانانه شد. ج) ریش برمی‌کند و می‌گفت:«ای دریغ / کافتاب نعمتم شد زیر میغ» د) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت / قطرهٔ باران ما گوهر یکدانه شد.	۰/۵
۷	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در عبارت «آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظارهٔ آسمان رفته بودم.» به ترتیب با نقش دستوری کدام واژه‌ها در عبارت زیر یکسان است؟ «نزدیک‌تر که می‌شویم، اوضاع خطرناک می‌شود. احمدرضا خر را آهسته جلو می‌کشد. کم‌کم به محلی که باید مین‌ها را روی زمین بکاریم، می‌رسیم.»	۰/۵
۸	از متن زیر یک جملهٔ چهارجزئی با مفعول و مسند (نهاد + مفعول + مسند + فعل) استخراج نمایید. «من به تهران بازگشتم. از دیدار عزیزانم محروم ماندم. پدر پیر، برادر نوجوان و خانوادهٔ گرفتارم را از حضور و حمایت خود محروم کردم. درد تنهایی کشیدم. از لطف و صفای یاران و دوستان دور افتادم.»	۰/۵

۹	با توجه به ابیات زیر به پرسشها پاسخ دهید. فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش بنمایید، که هرکس نکند مثل من است. خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است. الف) نقش دستوری واژهٔ مشخص شده چیست؟ ..... ب) در بیت نخست کدام یک از ارکان جمله حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید.	۰/۷۵
۱۰	با توجه به ابیات زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید. دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی خواب و خورت ز مرتبهٔ خویش دور کرد آن‌گه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی الف) ضمیر « ـَت» در خواب و خورت، نقش مفعولی دارد. درست نادرست ب) در بیت دوم یک جملهٔ ساده و یک جملهٔ مرکب وجود دارد. درست نادرست ج) «مرتبهٔ خویش» ترکیب اضافی و «کیمیای عشق» ترکیب وصفی است. درست نادرست	۰/۷۵
۱۱	در متن زیر دو وابستهٔ‌وابسته متفاوت بیابید و نوع آنها را مشخص کنید. «آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هر گاه مشت خونین قلبم را در زیر بارانهای غیبی سکوتش می‌گیرم، ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم.»	۱

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۲	نام آفرینندگان آثاری را که نویسندهٔ آنها نادرست نوشته شده، بنویسید. (بخارای من ایل من: محمد ابراهیم باستانی) – (تمهیدات: عین‌القضات همدانی) – (قصهٔ شیرین فرهاد: نظامی گنجوی) – (فیه مافی: مولانا جلال‌الدین محمد)	۰/۵
۱۳	شعر دماوندیه اثر ..... و کلیله و دمنه ترجمهٔ ..... است.	۰/۵
۱۴	آرایهٔ ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به همه جایی مأوا نکند. (سجع / جناس) ب) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد؛ اما همه می‌دانیم که «دولت مستعجل» بود. (تلمیح / تضمین)	۰/۵
۱۵	در همهٔ ابیات زیر اسلوب معادله دیده می‌شود؛ به جز .... الف)آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد ب)محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست. ج)عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را د) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل یکسان می‌کند پست و بلند راه را.	۰/۵
۱۶	آرایه‌های ادبی مشترک دو بیت زیر عبارتند از: مراعات نظیر، استعاره و ..... تو قلب فسردهٔ زمینی از درد ورم نموده یک چند تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضماد کردند.	۰/۵

www-kanoon.ir

۱۷	در هر یک از ابیات ستون اول کدام یک از آرایه‌های ستون دوم وجود دارد؟ (هر بیت یک آرایه – یک آرایه اضافه است) ۱)نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید. ۲)در عالم پیر هرکجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است. ۳)خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است. الف)ایهام ب) متناقض‌نما ج)مجاز د) جناس	۰/۷۵
۱۸	با توجه به موارد زیر در هر یک از بخش‌های مشخص شده کدام آرایهٔ ادبی دیده می‌شود؟ الف) آن باغ پر از گلهای رنگین و معطر شعر و خیال در سموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد. ..... ب) جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است. ..... ج) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.	۰/۷۵
۱۹	مصراع اول بیت زیر چیست؟ « ..... زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی.» الف) در راه ذوالجلال چو بی‌پا و سر شوی ب) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد ج) بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود د) وجه خدا اگر شودت منظر نظر	۰/۵
۲۰	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. « باز آ که در هوایت خاموشی جنونم .....»	۰/۵

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۱	موارد زیر را به نثر روان برگردانید.	
	الف) قندیل زیبای پروین سرزد.	۰/۵
	ب) یکی از صاحبدلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود.	۰/۵
	ج) ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.	۰/۵
	د) هر چه به واسطهٔ آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان.	۰/۵
	ه) در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند.	۰/۵
	و) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب‌فلم نداشت	۰/۷۵
	.....	
	ز) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند	۰/۷۵
	.....	
۲۲	عبارت«بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت» با هر دو بیت زیر قرابت معنایی دارد. درست نادرست الف) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد ب) هیچ نقاشت نمی‌بیند که نقشی برکند وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۲۳	کدام سروده پیام محوری درس «کویر» است؟ الف) ریشه‌های ما به آب / شاخه‌های ما به آفتاب می‌رسد / ما دوباره سبز می‌شویم ب) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟ ج) در کف‌ها کاسهٔ زیبایی / بر لبها تلخی دانایی / شهر تو جای دگر / ره می‌بر با پای دگر د) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست.	۰/۵
۲۴	توضیح زیر در توصیف چه کسی است؟ ..... «متوجه شدم که قدرت قلم این نویسنده تا چه حد بوده است که فرهنگ و تمدن فرانسوی را حتی در دل دهات دورافتادهٔ ایران هم فرابرده است.»	۰/۵
۲۵	مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست؟ ..... الف) با محتسبم عیب مگویید ک که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است. ب) گفت: نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت: والی از کجا در خانهٔ خمار نیست!	۰/۵
۲۶	در بیت «چون گشت زمین ز جور گردون / سرد و سیه و خموش و آوند» بخش مشخص شده به چه چیزی اشاره دارد؟	۰/۵
۲۷	در هر یک از موارد زیر منظور از قسمت‌های مشخّص شده چیست؟ الف)بگفت: او آن من شد زو مکن یاد بگفت: این، کی کند بیچاره فرهاد! ..... ب)آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادیم. ..... ج) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است.	۰/۷۵
۲۸	مفهوم هر یک از ابیات زیر را بنویسید. الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ ..... ب) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو! ..... موفق باشید.	۱
جمع		۲۰